

Korku İle Ümit Arası Yaşamak

(وَأَنذِرْهُ الَّذِينَ يَحْافُونَ أَنْ يُخْسِرُوا إِلَى رَبِّهِمْ
لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ)
وَقَالَ نَبِيُّ اللَّهِ فِي الْخَوْفِ وَالرَّجاءِ:
» لَا يَجْتَمِعُانِ فِي قَلْبٍ عَبْدٌ فِي مُنْلٍ هَذَا الْمَوْطِنِ
[يُعْنِي فُقِيلَ الْمَوْتِ] إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ مَا يَرْجُو، وَآمَنَهُ
مَمَّا يَحْافُ«

Muhterem Kardeşlerim!

Müslümanlar, alemlerin Rabbi olan Allah (cc) ile olan ilişkilerinde, havf ve recâ, yani korku ve ümit arasında yer almaktadırlar. Allah'ın azabından korkup günahları terk ederler. Rızasını umarak ona yakınlAŞırlar. Bununla alakalı rivayet edildiğine göre Peygamber Efendimiz ﷺ bir gün ölüm döşeğinde yatan bir gencin yanına gider ve halini sorar. Genç, "Ey Allah'ın elçisi, ben Allah'ın (rahmetini) umuyor, ancak günahlarımdan (dolayı ahirete intikal etmekten) korkuyorum" diye cevap verdiğinde Resûl-i Ekrem Efendimiz ﷺ buyurdu ki: "Bunların ikisi (korku ve ümit) bu halde bir kişinin kalbinde birlikte bulunduğuanda Allah ona umduğunu verir ve korktuğu şeyden korur."¹

Değerli Müminler!

Mevlâmız Kur'an-ı Kerîm de, "Onlar korkarak ve ümit ederek Rablerine dua ederler."² buyurarak gerçek mümin kulun iç dünyasını ortaya koymustur. Başka bir âyet-i kerîmede Rabbimiz, Peygamber Efendimiz ﷺ'e şöyle emreder, "Kendileri için Allah'tan başka ne bir dost, ne de bir şefaatçı bulunmaksızın, Rab'lerinin huzurunda toplanmaktan korkanları, Allah'a karşı gelmekten sakinsınlar diye, onunla (Kur'an ile) uyar."³ Okuduğumuz bu ayetten, öğretülerin ancak Allah'tan korkup sakınanlara fayda vereceğini öğrenmektedir. Ancak, Allah korkusu müminî ümitsizlige sevk etmemeli. Zira bizi yaratan ve her halimizden haberdar olan Rabbimiz aynı zamanda, "İman edenler, hicret edenler, Allah yolunda cihad edenler; şüphesiz bunlar Allah'ın rahmetini umarlar. Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir."⁴ diye buyurmaktadır.

Kıymetli Cemaat!

1 Tirmîzî, Cenâiz, 11, H.No: 983; İbn-i Mâce, Zühđ, H.No: 4402.

2 Secde suresi, 32:16

3 En'am suresi, 6:51

4 Bakara suresi, 2:218

Okuduğumuz bu âyet-i kerîmede ve Kur'an-ı Kerîm'in birçok yerinde Yüce Rabbimiz kendini çok bağışlayıcı ve çok merhamet sahibi olarak tanıtmaktadır. Rahmeti her şeyi kapsayacak kadar geniş olsa da ahirette sadece O'nun rızasını kazananlar merhametine mazhar olacaktır. Allah bizleri iman edenlerden kıldı ve beş vakit namaz başta olmak üzere farz ibadetlerini yerine getirmekte muvaffak kıldı. Bu halimize şükrederek Allah'ın rahmetini umarız. Bununla birlikte Allah'ın adil ve intikam sahibi olduğunu da unutmamalıyız. Günah işlemek suretiyle kendine veya başkalarına zulmedenler şiddetli azabına uğrayacağını Mevlâmîz bize bizzat aziz Kur'an'da bildirmektedir. Dolayısıyla mümin, asla "Kalbim temizdir." bahanesiyle Allah'ın emirlerini ihmâl edip ve haramları küçümseyip kendini garantide görmez. Zira en temiz kalbe sahip olan Hz. Peygamberimiz ﷺ şöyle buyurmuştur: "Müminler, Allah'ın azabının miktarını bilselerdi, hiçbirî cennete girmeyi ümit etmezdi. Kâfirler de Allah'ın rahmetinin ne kadar çok olduğunu bilselerdi hiçbirî O'nun rahmetinden ümit kesmezdi."⁵

Aziz Kardeşlerim!

İşlediğimiz bu konu itikadî bir konudur. Buna göre doğru ölçüyü kaybetmek imanımız için tehlikeli olabilir. Alimlerimiz bu husustaki dengeyi görsel hale getirmek için müminî bir kuş ile kıyaslar. Bu kuşun sağ kanadı Allah korkusunu, sol kanadı ümidi, bedeni ise Allah sevgisini temsil eder. Bunların biri eksik olduğunda veya biri diğerinden büyük olursa kuş, bırakın uçmayı, hayat bile sürdürmez. İmam-ı Tahâvî bu meseleyi şu şekilde ifade etmiştir: "Kendini garantide görmek ve ümitsizlik, (kişiyi) İslâm dininden çıkartır. Ehl-i Kible için doğru olan yol bu ikisi arasındadır."⁶ Dolayısıyla müminler olarak kendimizi ahiret konusunda ne garantide görüp "imanımız bizi zaten cennete götürür" diyeceğiz, ne de günahlarımızdan dolayı Allah'ın rahmetinden ümidimizi keseceğiz.

Allah bizi imanlarında sabit olup korku ve ümit arasında yaşayan kullarından eylesin. Allah amellerinizi kabul etsin. Âmîn

(وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَحْافُونَ أَنْ يُحْشِرُوا إِلَى رَبِّهِمْ)

لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلَيٰ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

وَقَالَ رَبُّهُمْ اللَّهُ فِي الْحَوْفِ وَالرَّجَاءِ:

« لَا يَحْتَمِلُ عَنِّي قَلْبٌ عَدِيٌّ فِي مِثْلِ هَذَا الْمَوْطَنِ [عَنِي] قَبْلَ الْمَوْتِ] لَا أَعْطَاهُ اللَّهُ مَا يَرْجُو، وَأَمْنَهُ مِمَّا يَحْافَ »

Chers Frères et Sœurs !

Dans leur relation avec Allah (s.w.t), le Seigneur des mondes, les musulmans sont entre la crainte et l'espoir. Ils craignent la punition d'Allah et abandonnent les péchés. De même, ils s'approchent de Lui, espérant Sa satisfaction. Il est ainsi rapporté que notre Prophète (s.a.s) se rendit un jour auprès d'un jeune homme dans son lit de mort et l'interrogea sur son état. Le jeune homme répondit : « Ô Messager d'Allah, j'espère (la miséricorde) d'Allah, mais je crains (l'au-delà à cause de) mes péchés. ». Le Prophète (s.a.s) lui dit alors : « **Quand ces deux choses (la crainte et l'espoir) sont ainsi regroupées dans le cœur d'une personne, Allah lui donne ce qu'il souhaite et le protège de ce qu'il craint.** »⁷

Chers Croyants, Chères Croyantes !

Dans le Saint Coran, notre Seigneur décrit de la sorte le monde intérieur des vrais croyants : « **Ils invoquent leur Seigneur par crainte et espoir.** ».⁸ Dans un autre verset, notre Seigneur (s.w.t) ordonne au Prophète (s.a.s) : « **Et avertis par ceci (le Coran), ceux qui craignent d'être rassemblés devant leur Seigneur qu'ils n'auront hors d'Allah ni allié ni intercesseur. Peut-être deviendraient-ils pieux !** ».⁹ Nous comprenons de ce verset que les conseils ne profitent qu'à ceux qui craignent Allah. Cependant, la crainte d'Allah ne doit pas conduire le croyant au désespoir. Car notre Seigneur, qui nous a créés et qui est conscient de notre état, dit également : « **Certes, ceux qui ont cru, émigré et lutte dans le sentier d'Allah, ceux-là espèrent la miséricorde d'Allah. Et Allah est Pardonneur et Miséricordieux.** ».¹⁰

Chers Fidèles !

Dans le verset précédent et dans bien d'autres passages du Coran, notre Seigneur Tout-Puissant se présente comme Très-Pardonner et Très-Miséricordieux. Bien que sa miséricorde soit assez large pour englober toute chose, seuls ceux qui

obtiendront Sa satisfaction seront honorés de Sa miséricorde dans l'au-delà. Allah a fait de nous des croyants et nous permet de mener à bien Ses prescriptions, notamment les cinq prières quotidiennes. Nous Lui sommes reconnaissants pour notre état et espérons Sa miséricorde. Cependant, nous ne devons pas oublier qu'Allah est juste et venge l'injustice. Notre Seigneur nous informe personnellement dans le Saint Coran que ceux qui se sont fait du tort à eux-mêmes ou aux autres en péchant subiront une punition sévère. Par conséquent, un croyant ne doit jamais penser que le Paradis lui est assuré en négligeant les ordres d'Allah et en sous-estimant Ses interdictions sous prétexte que son cœur est « pur ». En effet, notre Prophète, qui est sans aucun doute celui dont le cœur est le plus pur, a dit : « **Si les croyants connaissaient la punition d'Allah, aucun d'entre eux n'aurait l'audace d'espérer le Paradis. Et si les mécréants savaient combien la Miséricorde d'Allah est grande, aucun d'entre eux n'aurait désespéré de Sa miséricorde.** ».¹¹

Chers Frères, Chères Sœurs !

Ce sujet que nous traitons est une question de foi. Par conséquent, perdre la bonne mesure peut être dangereux pour notre foi. Nos savants comparent un croyant à un oiseau pour nous aider à visualiser l'équilibre à observer à cet égard. L'aile droite de cet oiseau représente la crainte d'Allah tandis que son aile gauche représente l'espoir. Quant à son corps, il s'agit de l'amour d'Allah. Lorsque l'un d'eux est manquant ou si l'un d'eux est disproportionné par rapport aux autres, l'oiseau ne pourra pas s'envoler ni même vivre. L'Imam Tahawi nous donne l'explication suivante : « **Se croire sauvé ou bien désespérer fait sortir (la personne) de l'Islam. Le chemin correct pour les gens de la Qibla (c'est-à-dire ceux qui se dirigent vers la Qibla pour prier) se situe entre les deux.** ».¹²

Par conséquent, en tant que croyants, nous ne devons pas considérer comme acquis le Paradis en pensant que « notre foi nous conduira au Paradis », et nous ne devons pas non plus désespérer de la miséricorde d'Allah à cause de nos péchés.

Qu'Allah fasse de nous Ses serviteurs constants dans leur foi, vivant entre la crainte et l'espérance. Qu'Allah accepte nos œuvres. Amîn.

7 Tirmidhî, Janâiz, 11, H.No: 983; İbn-i Mâja, Zuhd, H.No: 4402.

8 Sourate As-Sadja (La Prosternation), 32:16

9 Sourate Al-An'am (Les Bestiaux), 6:51

10 Sourate Al-Baqara (La Vache), 2:218

11 Muslim, Tawba, 23, H.No: 2755

12 Ebubekir Sifil: Ehl-i Sünnet Akâidi (Muhtasar Tahâvî Akidesi Şerhi) (2016), p. 210